

SP-fractie Rotterdam – www.rotterdam.sp.nl
T. 010 417 33 59 – E. sp@stadhuis.rotterdam.nl

Een referendum over de knoop!

In Rotterdam is de afgelopen jaren veel gediscussieerd – binnen en buiten de gemeenteraad – over het deelgemeentebestel. In februari van dit jaar werd nog het initiatiefvoorstel 'De Rotterdamse Gordiaanse Knoop' van Leefbaar Rotterdam besproken. In dat voorstel is ook een goede inventarisatie te vinden van verschillende onderzoeken naar en discussies over het deelgemeentebestel.

Het is geen geheim dat de SP tegenstander is van het huidige bestel. Maar ook in andere partijen is veel discussie over de deelgemeenten. Veel mensen zijn niet tevreden over de manier waarop de deelgemeenten functioneren. Iedereen is voor decentrale service en voor Stadswinkels overal in de stad, maar daarvoor is geen politiek parlement op deelgemeenteniveau nodig.

De deelgemeentes blijken nauwelijks in staat burgers dichter bij de politiek te betrekken of meer zeggenschap te geven. De Commissie Relatie Burger-Overheid rapporteerde in maart 2006 dat 74 procent van de Rotterdammers ontevreden is over de mate waarin burgers worden betrokken bij beslissingen. 'De burger heeft weinig behoefte aan een partijpolitiek georganiseerd deelgemeentebestuur', stelde die commissie daarom vast. Ook minister Ter Horst concludeerde in oktober 2006 dat 'het deelradenstelsel dringend heroverweging verdient': 'Het deelradenstelsel in [Rotterdam en Amsterdam] heeft geleid tot een toename van het aantal bestuurders, zonder dat de kwaliteit van de lokale bestuursvoering wezenlijk is verbeterd en de tevredenheid van de burgers in de lokale politiek is toegenomen.'

Als oplossing voor die problemen zijn tal van verschillende maatregelen voorgesteld. Op dit moment werkt de gemeentelijke organisatie aan 'gebiedsgericht werken' – waarbij in de praktijk waarschijnlijk vaak tegen de bestuurlijke en ambtelijke drukte zal worden opgelopen. In 2009 wordt het Deelgemeentefonds geëvalueerd. Deelgemeentebestuurders pleitten vorig jaar voor een vermindering van het aantal deelgemeenten tot vijf. De commissie-Wolfson maakte zich in 2004 in de PvdA sterk voor een vergaande hervorming van het stelsel. Leefbaar Rotterdam is voorstander van deelgemeentedirecteuren, gebiedsgerichte raadscommissies en buurtreferenda. De SP wil werken aan werkelijk democratische wijkraden op een zo laag mogelijk niveau, waarin bewoners zelf kunnen beslissen over hun wijk.

Voor de verschillende voorstellen om het stelsel te hervormen bestaat op dit moment geen meerderheid in de gemeenteraad. Desondanks vindt de SP het onwenselijk dat het huidige bestel van – dan – 12 deelgemeenten en 2 wijkraden na 2010 ongewijzigd blijft bestaan tot zeker 2014. We stellen daarom voor een referendum te houden over de toekomst van de deelgemeenten, tegelijkertijd met de Europese Parlementsverkiezingen van donderdag 4 juni 2009. In 1996 lieten de Rotterdammers in een referendum weten de opdeling van de stad met een stadsprovincie niet te zien zitten. De gemeenteraad zou de Rotterdammers nu de gelegenheid kunnen bieden met een referendum de democratie in de stad anders en beter te organiseren.

De Referendumverordening 2007 stelt een kader voor het houden van een raadplegend referendum. Daarin wordt onder meer bepaald dat een referendum gehouden dient te worden binnen vier maanden na het besluit tot het houden van een referendum, tenzij deze termijn van vier maanden afloopt binnen twee maanden voor een algemene verkiezing. Dat betekent dat de raad nu kan besluiten tot het houden van een referendum tegelijkertijd met de verkiezingen van 4 juni 2009. Dat biedt voldoende tijd om eventueel in de herfst van 2009 te besluiten over een stelselwijziging, en dat is op tijd om daarmee rekening te houden bij de verkiezingen van 3 maart 2010.

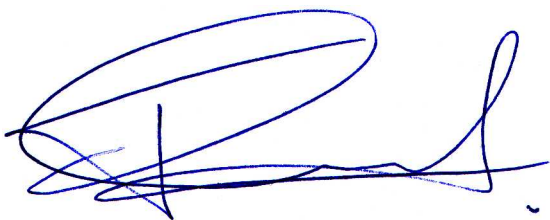
De verordening bepaalt verder dat de raad uiterlijk drie maanden voor het referendum, de vraagstelling en de antwoordcategorieën van het referendum vast moet stellen, en zich daarbij laat bijstaan door onafhankelijke, externe deskundigen. Met het aannemen van dit voorstel hoeft de raad dus nog geen beslissing te nemen over de vraagstelling bij een dergelijk referendum. De SP wil wel alvast meegeven dat er grofweg twee mogelijkheden zijn.

De eerste mogelijkheid is dat er meerdere alternatieven in een referendum worden voorgelegd. Gevraagd kan worden op welke manier Rotterdammers het liefst democratisch meebeslissen over hun buurt, met drie of vier opties: bijvoorbeeld in stand houden van het huidige bestel; de deelgemeenten afschaffen; het aantal verkleinen; of het oprichten van wijkraden in plaats van deelgemeenten. Het gevaar bestaat daarbij dat Rotterdammers zich in geen van de opties blijken te kunnen vinden, of dat er geen eenduidige uitslag komt. Bovendien kan het wenselijk zijn een hervorming van het bestel per deelgemeente anders aan te pakken: in Rozenburg of Hoek van Holland leeft wellicht een andere hervormingswens dan in de acht wijken van Feijenoord of de zeven wijken van Charlois.

Als alternatief kan er een algemenere vraagstelling over de organisatie van democratie in Rotterdam geformuleerd worden. Bijvoorbeeld: 'Bent u voor of tegen het vervangen van de huidige deelgemeenteraden en -besturen door een directere vorm van democratie in uw buurt?'

Indien de Rotterdammers daar ja tegen zeggen, kan de raad daarna discussiëren en besluiten hoe die directere democratie precies vorm dient te krijgen. Het referendum kan dan vergezeld gaan van een COS-onderzoek, waarin in meer detail wordt gevraagd naar tevredenheid over het bestel en de democratische wensen van de Rotterdammers.

Naast de vraagstelling dienen ook andere zaken ingevuld te worden als wordt besloten een referendum te houden over de toekomst van het deelgemeentebestel. Bijvoorbeeld over de manier waarop de Rotterdammers worden geïnformeerd over de keuzes die in het referendum voorliggen; over een eventueel gelijktijdig statistisch onderzoek; over de manier en het moment waarop de vraagstelling in de gemeenteraad aan de orde komt; en over een vervolgtraject na het referendum. Het presidium kan over dat alles een voorstel uitwerken en dat tijdig aan de raad voorleggen. De gemeenteraad kan daartoe het onderstaande ontwerpbesluit aannemen.

Theo Coşkun

Ontwerpbesluit

De Raad van de gemeente Rotterdam,

Gelezen het voorstel van de heer T. Coşkun van 8 december 2008,

Gelet op de Referendumverordening 2007,

Besluit:

- I. een raadplegend referendum te houden over de toekomst van het deelgemeentebestel, gelijktijdig met de verkiezingen voor het Europees Parlement, op donderdag 4 juni 2009;
- II. het presidium te verzoeken een voorstel uit te werken met betrekking tot de vraagstelling voor dit referendum en de praktische organisatie ervan, en dit tijdig aan de raad voor te leggen.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van .....

De griffier,

De voorzitter,